

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobkyne: **ELDON, s.r.o.**, so sídlom Dolná 40, Banská Bystrica, IČO: 36 031 836 právne zastúpenej **JUDr. Jánom Geregom**, advokátom, so sídlom Dolná 36, Banská Bystrica, proti žalovanému: **Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky**, so sídlom Mierová 19, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra hospodárstva SR číslo: 1208/2008-1000-3100 zo dňa 10. júna 2008, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2S 23/2009-78 zo dňa 8. júna 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2S 23/2009-78 zo dňa 8. júna 2011 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie žalovaného číslo: 1208/2008-1000-3100 zo dňa 10. júna 2008 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Žalobkyni náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) zamietol podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len ako „OSP“) žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti v záhlaví uvedeného rozhodnutia, ktorým žalovaný zamietol rozklad žalobkyne a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Ministerstva hospodárstva SR č. Pk5/2008-1050-2 zo dňa 26. marca 2008 (ďalej len ako „prvostupňové správne rozhodnutie“), ktorým bola žalobkyňi uložená pokuta vo výške 2.500.000,-Sk (82.984,80 €) za nesplnenie povinnosti podľa § 10 ods. 6 zákona č. 179/1998 Z. z. o obchodovaní s vojenským materiálom a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. v znení účinnom do 31. októbra 2009 (ďalej len ako „zákon č. 179/1998 Z. z.“). O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že vzhľadom na neúspech v konaní nepriznal žalobkyňi právo na náhradu trov konania.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, odvolávajúc sa na ustanovenia § 10 ods. 6 a § 12 ods. 1 zákona č. 179/1998 Z. z. uviedol, že zo skutkových zistení i z nesporných tvrdení účastníkov vyplynulo, že dňom 22. februára 2008 zanikla žalobkyňi platnosť potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti podnikateľa, pričom nebolo zároveň rozhodnuté o novom potvrdení o jej priemyselnej bezpečnosti, ktoré by nadväzovalo na predchádzajúce potvrdenie. Dôvodil, že z uvedeného dôvodu bola žalobkyňa v zmysle § 10 ods. 6 citovaného zákona povinná oznámiť žalovanému zánik platnosti potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti a nahlásiť množstvo skladových zásob vojenského materiálu a keďže si oznamovaciu povinnosť žalobkyňa splnila až listom zo dňa 14. marca 2008, po tom, ako bola upovedomená o začatí správneho konania o uložení pokuty, niet pochyb o porušení tejto povinnosti. V nadväznosti na žalobný dôvod, ktorým žalobkyňa poukazovala na zbavenie zodpovednosti za správny delikt, keďže v danom prípade absentoval úmysel konať proti zákonu konštatoval, že zodpovednosť žalobkyne za správny delikt spočívajúci v nesplnení notifikačnej povinnosti o zániku platnosti potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti podnikateľa a o množstve skladových zásob vojenského materiálu je zodpovednosťou objektívnou, ktorá vzniká bez ohľadu na zavinenie zo strany delikventa a preto nedostatok úmyslu konať protiprávne nezbavuje žalobkyňu zodpovednosti za spáchaný správny delikt. Pokiaľ ide o pokutu uloženú v súlade s ustanovením § 25 ods. 3 zákona č. 179/1998 Z. z. vo výške predstavujúcej stred prípustnej zákonnej sadzby uviedol, že táto sa mu javí za daných okolností ako neprimerane

prísna, keďže žalobkyňa požiadala Národný bezpečnostný úrad (ďalej len ako „NBÚ“) o vydanie nového potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti tri mesiace pred uplynutím platnosti pôvodného potvrdenia, avšak NBÚ sa podľa obsahu spisu viac ako s vydaním nového potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti poponáhlal s oznámením žalovanému o zániku platnosti predchádzajúceho potvrdenia doplniac zároveň, že táto skutočnosť však na zodpovednosť žalobkyne za nesplnenie notifikačnej povinnosti podľa § 10 ods. 6 zákona č. 179/1998 Z. z., nemá vplyv.

Z vyššie uvedených dôvodov, po preskúmaní veci, dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie i postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, boli v súlade so zákonom a preto žalobu podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie, majúc za to, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 221 ods. 1 písm. h/ OSP). Pridržiac sa obsahu žaloby doplnila, že nesúhlasí s konštatovaním prvostupňového súdu, že zodpovednosť za správny delikt spočívajúci v nesplnení notifikačnej povinnosti o zániku platnosti potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti podnikateľa a o množstve skladových zásob vojenského materiálu je zodpovednosťou objektívnou, mala za to, že sa jedná o zodpovednosť subjektívnu. Vo vzťahu k výške uloženej pokuty uviedla, že sa jej, rovnako ako prvostupňovému súdu, javí byť neprimerane prísna a likvidačná. Pre prípad úspechu si uplatnila v súlade s vyhláškou MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) trovy odvolacieho konania vo výške 791,64 €, a to za jeden úkon právnej služby v zmysle § 14 ods. 1 písm. b) vo výške 652,29 € a režijný paušál v sume 7,41 € + DPH 20 %.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne, zotrvajúc na svojich doterajších výpovediach a písomnom vyjadrení zn.: 186/2009-3120 zo dňa 17. marca 2009, mal za to, že prvostupňový súd rozhodol vecne správne a preto navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdiť s tým, že neprizná žalobkyňi právo na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia. K odvolacím námietkam žalobkyne poukazujúcim na to, že správny delikt môže byť spôsobený len úmyselným konaním, teda úmyselným porušením konkrétnej zákonom stanovenej povinnosti uviedol, že u právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna

zodpovednosť), pričom táto zásada platí aj v prípade zákona č. 179/1998 Z. z. ako aj zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správnomu deliktu dôkaz o zavinení alebo dokonca úmyselné konanie. Uviedol, že podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo alebo nie, pričom tomuto zodpovedá aj skutočnosť, že ani jeden z citovaných zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili právnickej osobe zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyně **je dôvodné**.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

Z obsahu administratívneho spisu odvolací súd zistil, že rozhodnutím Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len ako „správny orgán“) ako príslušného orgánu štátnej správy podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „správny poriadok“) a zákona č. 179/1998 Z. z. bola žalobkyně v súlade s ustanovením § 25 ods. 3 písm. a) zákona č. 179/1998 Z. z. uložená pokuta vo výške 2.500.000,--Sk (82.984,80 €) za nesplnenie povinnosti podľa § 10 ods. 6 zákona č. 179/1998 Z. z. Správne konanie o uložení pokuty bolo

začaté dňa 11. marca 2008 vydaním upovedomenia o začatí správneho konania vo veci podozrenia z porušenia ustanovenia § 10 ods. 6 zákona č. 179/1998 Z. z. z dôvodu, že žalobkyňa ako oprávnená osoba v zmysle § 3 ods. 1 písm. b) citovaného zákona si nespĺnila povinnosť oznámiť správny orgán zánik platnosti potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti v lehote piatich pracovných dní. Listom zo dňa 22. februára 2008 č. 1992/2008/BP-191 oznámil NBÚ správny orgán, že účastníkovi správneho konania – žalobkyňi dňa 22. februára 2008 zanikla v zmysle § 52 ods. 1 písm. a) zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov platnosť potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti podnikateľa. Vo vzťahu k odôvodneniu výšky uloženej pokuty správny orgán dôvodil, že ide o závažné porušenie zákona, majúceho za následok disponovanie s platným povolením na obchodovanie s vojenským materiálom a to napriek tomu, že previerka žalobkyne o priemyselnej bezpečnosti zanikla a preto určil v súlade s § 25 ods. 3 písm. a) zákona č. 179/1998 Z. z. ako primeranú sankciu pokutu vo výške dva milióny päťstotisíc slovenských korún. Proti prvostupňovému správny rozhodnutiu podala žalobkyňa rozklad, domáhajúc sa zrušenia výroku o uloženej pokute vo výške 2.500.000,--Sk (82.984,80 €), keďže podľa jej názoru administratívne alebo poriadkové pochybenie, ktorého sa dopustila, nenapĺňalo taký stupeň porušenia zákona, ktoré by bolo potrebné sankcionovať pokutou v uvedenej výške resp. alternatívne sa domáhala zníženia výšky pokuty. O rozklade žalobkyne rozhodol minister hospodárstva SR ako orgán príslušný podľa § 61 ods. 2 správneho poriadku, na základe návrhu ním ustanovenej osobitnej rozkladovej komisie a v súlade s § 46 a § 61 správneho poriadku rozklad žalobkyne zamietol a napadnuté prvostupňové správne rozhodnutie v celom rozsahu potvrdil, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia v súvislosti s výhradou žalobkyne, ktorou poukazovala na výšku uloženej pokuty v podstate doslovne skopiroval odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia týkajúce sa tejto námietky.

Podľa § 3 ods. 1 písm. b) bod 1 zákona č. 179/1998 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie

b) oprávnenou osobou právnická osoba, ktorá

1. má sídlo na území Slovenskej republiky a má povolenie na obchodovanie s vojenským materiálom vydané podľa tohto zákona.

Podľa § 10 ods. 6 zákona č. 179/1998 Z. z. oprávnená osoba je povinná do piatich pracovných dní odo dňa obdržania rozhodnutia o zrušení alebo zániku platnosti potvrdenia

o priemyselnej bezpečnosti túto skutočnosť oznámiť ministerstvu hospodárstva a nahlásiť množstvo skladových zásob vojenského materiálu.

Podľa § 25 ods. 3 písm. a) zákona č. 179/1998 Z. z. pokutu od 1.000.000,--Sk (33.200 €) do 5.000.000,--Sk (166.000 €) ministerstvo hospodárstva uloží tomu, kto nesplní povinnosť podľa § 10 ods. 6.

Podľa § 25 ods. 5 zákona č. 179/1998 Z. z. výšku pokuty uloženej podľa odsekov 1, 2 a 3 určí ministerstvo obrany s prihliadnutím na

a) mieru, význam a čas ohrozenia zahraničnopolitických a bezpečnostných záujmov štátu,

b) hmotnú výšku škody vzniknutú protiprávnym konaním.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 47 ods. 1 správneho poriadku rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

Podľa § 47 ods. 2 správneho poriadku výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

V ustanovení § 25 ods. 5 zákona č. 179/1998 Z. z. sú upravené kritériá pre určenie výšky pokuty, ako miera, význam, čas ohrozenia zahraničnopolitických a bezpečnostných záujmov štátu a hmotná výška škody vzniknutá protiprávnym konaním, pričom **tieto kritériá nie sú upravené v pozícii ich taxatívneho naplnenia, to znamená, že protiprávnym konaním oprávnenej osoby nemusí byť spôsobená hmotná škoda.** Pre posúdenie, či preskúmané rozhodnutie o uložení pokuty nevybočilo z hľadísk a medzí stanovených zákonom, preto nepostačuje zdôvodnenie, že stanovená výška pokuty je v zákonomnom rozpätí, ale musia byť jednotlivo a vzájomných súvislostiach zvážené všetky zákonom stanovené kritériá, pričom **stanovenie výšky pokuty je výsledkom správnej úvahy.** Aj podľa názoru najvyššieho súdu vychádzajúceho z jeho konštantnej judikatúry (pozri k tomu napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6SŽ 71/01 – R 109/2002) rozhodnutie o uložení pokuty odôvodnené len konštatovaním, že *„výška uloženej pokuty je primeraná vzhľadom na dĺžku, spôsob, následky a závažnosť protiprávneho konania (ochrana spotrebiteľa – takéto meradlo nezaručuje správne výsledky merania)“* a odkazom na zákonné ustanovenie **je v tejto časti nepreskúmateľné.**

Preto skúmajúc napadnuté rozhodnutie z hľadiska vyššie uvedených ustanovení, nezostávalo odvolaciemu súdu, **a to napriek skutočnosti, že žalobkyňa vadnosť napadnutého rozhodnutia v tomto smere nenamietala, iné, ako postupom podľa § 250j ods. 3 OSP vzhliadnuť ho za nepreskúmateľné,** keďže prvostupňový správny orgán a následne aj žalovaný svojim postupom pri určení a následnom odôvodnení výšky uloženej pokuty odôvodniac ju len konštatovaním, že *„...v danom prípade došlo k závažnému porušeniu citovaného zákona...“* sa dôsledne neriadili ustanovením § 25 ods. 5 zákona č. 179/1998 Z. z. v spojení s ustanoveniami § 46 a § 47 ods. 1 až 3 správneho poriadku, nakoľko výšku uloženej pokuty neodôvodnili podľa zákonom určených kritérií.

Odvolací súd ďalej, posúdiac relevantnosť odvolacej námietky, ktorou žalobkyňa vytýkala prvostupňovému súdu nesprávne právne posúdenie povahy zodpovednosti právnickej osoby pri spáchaní správneho deliktu, musí v zhode s názorom prvostupňového súdu konštatovať, že u právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty skutočne **zakladá zásadne bez ohľadu na ich zavinenie a teda sa jedná o zodpovednosť objektívnu,** to znamená, že **zavinenie nie je pojmovým znakom správneho deliktu právnickej osoby a preto sa preukazuje len porušením právnej povinnosti, ktorá**

v danom prípade nepochybne žalobkyňou porušená bola. Preto odvolací súd uvedenú námietku vzhladol za nedôvodnú.

Podľa § 250ja ods. 3 vety prvej OSP ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správne mu orgánu na ďalšie konanie.

Podľa § 250j ods. 3 OSP súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správne mu orgánu na ďalšie konanie, ak bolo rozhodnutie vydané na základe neúčinného právneho predpisu, **ak rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť** alebo pre nedostatok dôvodov alebo rozhodnutie je nepreskúmateľné pre neúplnosť spisov správneho orgánu alebo z dôvodu, že spisy neboli predložené. Súd zruší rozhodnutie správneho orgánu a konanie zastaví, ak rozhodnutie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený. **Rozsahom a dôvodmi žaloby v týchto prípadoch nie je súd viazaný.**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v preskúmvanej veci dospel k záveru, že správny orgán v predmetnej veci nepostupoval v intenciách citovaných právnych noriem a dopustil sa takej vady, na ktorú musí súd prihliadnuť z úradnej povinnosti a nie je pritom viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby. Preto krajský súd pochybil, keď žalobu zamietol. Z uvedených dôvodov odvolací súd postupom podľa § 250ja ods. 3 OSP v spojení s § 250j ods. 3 OSP zmenil napadnutý rozsudok prvostupňového súdu tak, že v záhlaví uvedené rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude povinnosťou žalovaného v súlade s § 250ja ods. 4 OSP postupovať vo vyššie naznačenom smere.

O trovách konania, odvolacieho ako aj prvostupňového, rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP s použitím § 246c ods. 1 vety prvej OSP tak, že v súdnom konaní čiastočne úspešnej žalobkyňi nepriznal náhradu účelne vynaložených trov, a to z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré najvyšší súd vzhladol v tom, že jednak napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo zrušené **z iných dôvodov ako žalobkyňa, tak v žalobe ako aj v odvolaní proti rozsudku prvostupňového súdu namietala** a jednak, že **žalobkyňa zákonom uloženú povinnosť bez akýchkoľvek**

pochybností skutočne porušila.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 26. septembra 2012

JUDr. Jozef Hargaš, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth